
OPSCHRIFT

Vergadering van 20 juni 2017

Nummer: 2017_MV_00258

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Astrid De Bruycker: Community Supported Agriculture (CSA) in Gent

Raadslid(-leden):

Astrid De Bruycker - sp.a

Bevoegd:

Tine Heyse

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Tien jaar geleden startte in Vlaanderen de eerste CSA of community supported agriculture in Heverlee. Bij CSA kiezen boeren en consumenten er bewust voor om samen een kleinschalig en ecologisch landbouwproject vorm te geven. Consumenten kopen jaarlijks een oogstaandeel, waardoor de boer zich verzekerd ziet van een gegarandeerd inkomen, ook bij een tegenvallende oogst. Consumenten verzekeren zich van verse seizoensgroenten, een bijzonder kleine ecologische voetafdruk voor hun voedselproductie (korte keten) en gaan veel bewuster met voeding om. Ook het onderling contact tussen de leden is een mooie meerwaarde.

Bij heel wat kleinschalige Gentse initiatieven groeit de vraag naar ondersteuning om ze te helpen verbreden, op te schalen en vraag en aanbod in het lokale voedselsysteem beter op elkaar af te gaan stemmen. In het klimaatplan van de stad lezen we: "Als Stad ondersteunen we de groei van CSA- initiatieven, van biolandbouw en duurzame landbouw in en rond de stad. Omdat het actieterrein voor nieuwe stadslandbouwprojecten in de stad beperkt is, moet de beschikbare ruimte slim ingezet worden. Zo behoort stadslandbouw op daken, terrassen, in straten en tijdelijke openbare ruimtes tot de mogelijkheden."

Vraag:

- Met welke concrete problemen kampen de bestaande initiatieven? Welke bezorgdheden kunnen we vanuit de stad Gent mee aanpakken?
- Een belangrijke bezorgdheid is in elk geval het vinden van voldoende en geschikte gronden voor CSA. Wat kan de rol van de Stad in deze zijn? Zijn er gronden van de stad, het OCMW of SO-Gent die in aanmerking komen? Kunnen we CSA-initiatieven ondersteunen door mee te onderhandelen over gronden in private eigendom?
- Zijn er plannen om, vanuit onze voortrekkersrol, en in samenwerking met de CSA-initiatieven in Gent en de rand van Gent, een breder maatschappelijk pleidooi te houden voor het belang en nut van CSA (zowel financieel als sociaal, zowel voor boeren als leden)?

Behandeld door de commissie welzijn, werk en milieu in openbare vergadering van 20 juni 2017.

ANTWOORD**20 juni 2017**

Met Gent en Garde, onze Gentse voedselstrategie, zetten we in op het opschalen en zichtbaarder maken van korte keten initiatieven. CSA is een schoolvoorbeeld van korte keten en verdient uiteraard ondersteuning en aandacht door Stad Gent. Het is immers community supported en dus gedragen vanuit de 'consument'. Maar evengoed andere korte keten initiatieven zoals voedselteams en buurderijen passen binnen de doelstellingen van Gent en Garde, en verdienen onze ondersteuning. In Gent groeit en bloeit er van alles betreffende korte keten, en waar mogelijk trachten we al deze initiatieven ook te ondersteunen en meer zichtbaarheid te geven vanuit de stad. Denk hierbij o.a. aan het online forum van Gent en Garde.

Naast het vergroten van de zichtbaarheid willen we uiteraard ook meer structurele maatregelen nemen. Momenteel loopt er in opdracht van de stad een onderzoek o.l.v. ILVO en CDO waarbij de opschaalmogelijkheden van korte keten worden onderzocht. Daarbij gaat de aandacht vooral naar de afzetmogelijkheden en distributie van korte keten richting retail, grootkeuken en horeca. Distributie van korte keten producten is immers een van de traditionele bottlenecks in het opschalen van de korte keten.

Naast de logistieke beperkingen hebben nieuwe boeren, waaronder startende CSA-boeren, het vooral moeilijk om grond te vinden waar ze een boerderij kunnen opstarten. Het is immers belangrijk dat deze dicht tegen verstedelijkt gebied ligt om voldoende klanten te hebben. Deze gronden zijn echter ook de duurste en dus moeilijk toegankelijk voor een startende boer.

Aanvullend zijn er ook vaak beperkingen in verband met de ruimtelijke invulling (bv. geen serres in landschappelijk waardevol agrarisch landschap of in parkgebied).

Om een antwoord te bieden op deze vragen is er vanuit de Stad een dienst overschrijdende werkgroep opgericht. Vertegenwoordigers van o.a. Dienst Milieu en Klimaat, Dienst Stedenbouw, Groendienst, Sogent en OCMW onderzoeken hoe ze vraag en aanbod van gronden op elkaar kan afstemmen. Uiteraard kunnen de bevoegde diensten ook zorgen voor meer toelichting rond de geldende stedenbouwkundige voorschriften en meegeven wat wel of niet mogelijk is qua invulling van de gronden, het plaatsen van constructies, enz. Zo heeft deze werkgroep in het verleden CSA Oogstgoed van Ronny Neckebroeck en Benny Vandevelde uit Gentbrugge begeleid bij de concrete ruimtelijke invulling van hun site. Deze begeleiding heeft er mee tot geleid dat er met CSA Oogstgoed een eerste CSA-boerderij werd opgestart op het grondgebied van de Stad Gent. Voorheen waren er met CSA Wijveld van Michiel Van Poucke in Destelbergen en CSA Rawijs in Lochristi enkel CSA boerderijen in een ruimere regio rondom Gent.

Op het grondgebied van Stad Gent zijn de publieke (landbouw)gronden die in aanmerking komen voor stadsgerichte landbouw vnl. in eigendom van het OCMW. Bij het beheer van het patrimonium van OCMW Gent is afgesproken dat maatschappelijke meerwaarde het doel is voor de gronden gelegen in Gent. Dit wil zeggen dat er kan afgeweken worden van het principe van winstmaximalisatie, en dit in functie van maatschappelijke winst. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. projecten die sociale tewerkstelling creëren, aan groene stroomprojecten of stadsgerichte landbouwprojecten. Voor enkele OCMW-gronden op het grondgebied Gent is er momenteel i.s.m. collega Rudy Coddens en de betrokken diensten een testprocedure in opmaak om deze gronden in te zetten in functie van stadsgerichte landbouw en sociale tewerkstelling.

Er is geen actief beleid om mee te onderhandelen over private gronden. Daar beperkt de rol van de Stad zich tot het doorgeven van beschikbare informatie.

In bredere zin ten slotte heeft de stad ook de ambitie om zonevreemd gebruik van landbouwgronden tegen te gaan. Daarvoor is echter vaak een rol weggelegd voor wetgeving van hogere overheden. Stad Gent zal dit op de geschikte fora ook verder aankaarten. Zonevreemd gebruik drijft immers de waarde van landbouwgronden verder op en zorgt dus voor financiële drempels die het voor (startende) landbouwbedrijven onmogelijk maken geschikte gronden aan te kopen.
